

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F R A M K R I S T M E N N F R A M •

65 ÅRGANG

4. JUNI 1953

A V I N N H O L D E T : NR.
KRISTI LEGEMS-PROSESJON - NORGE-ROM * 1153- 22
1953-800-ÅRS JUBILEET - UNGDOMSFORBUNDETS
GENERALFORSAMLING - DANMARK SELVSTENDIG 23
BISPEDØMME - LITTERATUR - NYTT FRA UTLANDET

NESTE NUMMER KOMMER 18. JUNI 1953.

VÅRE KIRKER Gudstjenester på søn- og helligdager

OSLO

St. Olavs kirke, Akersv. 1.
Sokneprestkontoret, tlf. 41 41 61.
(Prestegrd. og Biskopen 42 52 87.)
Kl. 7: Stille messe.
Kl. 8.30: Fromesse m. preken.
Kl. 9.45: Low Mass. English Sermon.
Kl. 11: Høymesse m. preken.

St. Hallvarvs kirke, Urtegt. 29.
Soknepresten, tlf. 68 08 68.
Kl. 8: Fromesse.
Kl. 10.30: Høymesse m. preken.

St. Dominikus kirke, Neuberggt. 15.
Dominikanerne, tlf. 44 23 24.
Kl. 8.15: Fromesse.
Kl. 10.30: Høymesse m. preken.

Grofsen kapell, Gladsveg 23.
Prestegården, tlf. 38 02 87.
Kl. 9.30: Høymesse.

Vår Frue Villas kapell,
Ullernchaussen 52, Smestad (Montebello).
Prestegården, tlf. 55 81 21.
Kl. 8.30: Høymesse.

Lunden kapell, Trondheimsv. 309.
Tlf. 37 78 68.
Kl. 8: Høymesse.

ARENDAL:
St. Fransiskus kirke, Tyholmen.
Soknepresten, tlf. 2209.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

BERGEN:
St. Paul kirke, Christiesgt. 16.
Soknepresten, tlf. 15 410.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

DRAMMEN:
St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1.
Soknepresten, tlf. 2019.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

FREDRIKSTAD:
St. Birgitta kirke.
Soknepresten, tlf. 1438.
Kl. 8.15: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

HALDEN:
St. Peter kirke, Kr. V.s pl. 1.
Soknepresten, tlf. 1168.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

HAMAR:
St. Torfinn kirke, Torggt. 113.
Soknepresten, tlf. 1751.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.

HAUGESUND:
St. Josef kirke, Haraldsgt. 21.
Soknepresten, tlf. 3195.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.

HØNEFOSS:
St. Theresia kirke, Vesterntangen.
Soknepresten, tlf. 266.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

KRISTIANSAND S.:
St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3.
Soknepresten, tlf. 4225.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

LILLESTRØM:
St. Magnus kapell, Halvdansgt. 5.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11.15: Høymesse.

PORSGRUNN:
Vor Frue kirke, Sverresgt.
Soknepresten, tlf. 50793.
Kl. 7.45: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

STABEKK:
Jesu Hjerter kapell, Nyv. 17.
Soknepresten, tlf. 537735.
Kl. 9.05: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

STAVANGER:
St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8.
Soknepresten, tlf. 25 534.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

SYLLING:
St. Hallvard kapell.
Presteboligen, tlf. 9028.
Kl. 9.30: Høymesse.

TØNSBERG:
St. Olavs kapell, Sandefjordgt. 1.
Soknepresten, tlf. 12 238.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

Liturgisk kalender:

SØNDAG 7. JUNI (2. sønd. etter Pinse): Kristi Legems-fest. Ep. I. Kor. 11, 23—29. Ev. Joh. 6, 56—59. Mandag, tirsdag og onsdag: I oktaven for Kristi Legems-fest. Torsdag: Oktavdagen. Fredag: Jesu Hjerter-fest. Ep. Efes. 3, 8—19. Ev. Joh. 19, 31—37. Lørdag: Anton av Padua, bekj., kirkelærer.

SØNDAG 14. JUNI: 3. sønd. etter Pinse. Ep. I. Pet. 5, 6—11. Ev. Luk. 15, 1—10. Mandag, tirsdag og onsdag: I oktaven for Jesu Hjerter-fest. Torsdag: Efrem, bekj., kirkelærer. Fredag: Oktavdagen. Lørdag: Maria-lørdagsmesse.

SØNDAG 21. JUNI 4. sønd. etter Pinse.

ST. OLAV

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersv. 5.
Telefon 42 37 43. Kl. 9—16. Mandag, lørdag:
Kl. 9—13.
Abonnementspris: Kr. 15.00 pr. år; for utlandet
+ porto kr. 4.80. Girokonto nr. 15986.
Abonnement tegnes i ekspedisjonen og på ethvert
postkontor.
Annonser må være innsendt innen onsdag aften
uken før utgivelsesdatoen (angitt på 1. om-
slagsside).

St. Sunniva skole, Oslo

Utstilling av eleverbeider 12.—18 juni
hver dag fra kl. 12—14 og etter kl. 17
Eksamensfest for 1., 2. og 3. klassene
fredag 19. juni kl. 10.
Eksamensfest for 4., 5., 6. og 7. klas-
sene lørdag 20. juni kl. 10.
Alle interesserte er hjertelig
velkommen.

N.K.K.F.s
Utdanningsfond for
katolsk ungdom

Søknader med anbefaling fra vedk.
sokneprest må være innsendt innen
15. juni 1953 til styrets formann,
fru Ingrid Straith Solberg, Prin-
sessealleen 2, Skøyen, Oslo.

HUSK KONTINGENTEN TIL
N. K. K. F.

St. Gudmunds legat

Til opphold ved katolske skoler for
barn fra ubemidlede katolske hjem
i Norge.

Søknader med anbefaling fra vedk.
sokneprest bes sendt snarest til
Prioren for Dominikanerne, Neu-
berggaten 15, Oslo.

Ny publikasjon

av

dr. teol. J. van der Burg:

BØNNEN FOR DE AVDØDE

Den bibelske lære om et
renselsessted.

44 s. Kr. 1.00.

FYRINGSOLJE

brukes av

Bispegården
St. Josephs Institutt } Oslo
Vor Frue Hosp. Nerveavd. }
St. Pauls Kirke }
Moderhuset } Bergen
Florida Sykehus }
Øyenklinikken }
St. Josephs Hospital, Drammen
St. Torfinns Klinik, Hamar

LEGEMIDDEL

Ved B-vitaminmangel —

AFI-B-TOTAL

tabletter

med de viktigste komponenter i B-
vitaminkomplekset i relativt store
doser.

Pakninger à 50, 100 og 250 tabletter.

A-S FARMACEUTISK (AFI) INDUSTRI OSLO

Kristi legems-prosesjon

«Det brød jeg vil gi, er mitt kjød som jeg gir for verdens liv.»
Joh. 6, 51.

På Kristi legemsfest bærer vi Gud ut i det fri, inn i den verden som tilhører ham og som han aldri kan og vil gi avkall på. Han vil tvertom knytte den stadig fastere til seg, selv om de onde makter setter alle krefter i bevegelse for å rive den løs fra ham.

Kristi legems-prosesjon er ikke noe nytt. I to tusen år har denne prosesjon nå vært underveis. Med bønn og sang skrider den gjennom århundrene. Den møter hver generasjon og hver generasjon gir den sitt eget preg. Den begynte med Freiserens vandring gjennom Palestinas byer og bygder. Fra nattverdsalen gikk den inn i en stjerneløs natt, gjennom katakombene, gjennom fengsler og over arenaer. Den hellige hostie styrket martyrene på deres siste gang, den bar guddommelig lys og himmelsk trøst inn i fengslene, og modig gikk de forfulgte kristne til pinebenk og bål eller ville dyr i møte. Det guddommelige brød viste seg å være sterkere enn hedendommens overmakt og statens allmakt.

Den hellige hostie førte Kirken seierrik ut av katakombene og skaffet den anerkjennelse, frihet og innflytelse. På ruinene av den gamle hedendom bygde den en ny verden og skapte en kristen kultur og sivilisasjon. Den reiste domkirker og katedraler, opprettet universiteter som arnesteder for kristen etikk og kristen kunst. For folkene forkynte den Guds kjærlighet, menneskets verdighet og storhet og knyttet menneskene og folkene sammen med enhetens og brorskapens bånd.

Ved den hellige hosties hemmelighetsfulle kraft ble de store idealer tent og fostret i menneskenes hjerter, og hele verden varmet opp. Det er den som har bevart og styrket uskylden hos barna, renheten og ridderligheten hos ungdommen, troskapen og helligheten i familien. Den fylte menneskene med begeistring og glød for det store og guddommelige. Det er den hellige hostie som ga verden et kristent åsyn og bevarte den for forfall og undergang.

Men ikke bare gjennom bønn og sang har Kristi legems-prosesjon vært underveis til oss. Den har erobret verden for Kristus og knyttet den til himmelen. Nå går den midt gjennom vår egen tid, og det står til oss kristne av i dag å forme den og bære Kristus inn i verden. Men vi kunne ikke bære ham inn i vår tid, ikke inn i framtiden, dersom de svunne slekter ikke hadde båret ham gjennom år-

hundrene helt fram til oss. I dag tar vi Kristus fra deres hender og bærer ham inn i vår moderne verden, inn i vår tid. Ja, det er vår plikt å bære ham inn på alle områder av det menneskelige liv og å rydde vegen for ham til de kommende slekter. Det er Kristi legems-prosesjonens symboliske betydning, det er målet vi må ha for øye og arbeide for.

Kristi legems-prosesjon er ikke noen alminnelig vandring. Guds vandring har alltid til mål å hjelpe, å frelse, å erobre, å trekke menneskene til seg, å vinne nye apostler for sitt rike. Gud vil vise sin kjærlighet for all verden, han vil bli ett med menneskeheten, gjennomtrenge den med sin nåde og sitt liv og forene alle til en intim livs- og kjærlighets enhet. Og for å nå dette mål vil Kristus med sine trofaste, så få de enn kan være, trenge inn i verden, erobre den, hellige, forklare og omskape den, så at han blir alt i alle.

Når det er meningen med Kristi legems-prosesjonen, hvorledes er det da mulig at så mange, som dog vil være Kristi disipler, holder seg borte og ikke vil være med på å ledsage ham og bære ham inn i verden? Er de redde for en slik manifestasjon? For en manifestasjon er det jo: en guddommelig, en troens og kjærlighetens manifestasjon.

Den går ikke ut på trusel om streik og revolusjon eller krav på høyere lønn og lavere skatt. Nei. Vi kunngjør vår tro, vår kjærlighet, vår troskap mot Freiseren i alterets sakrament, vår enhet og samhörighet.

Vi går inn for den sannhet at Gud er verdens herre, at menneskeheten tilhører ham, og at alt som er mot ham og hans rettigheter, ikke hører hjemme i det menneskelige samfunn.

Vi kunngjør for hele verden at hele mennesket med alle sine tanker og handlinger hører Gud til, ikke bare det bedende og lidende menneske, men også det arbeidende, det lærende, det handelsdrivende, det politisk aktive menneske.

Vi protesterer mot den hedenske oppfatning at gatene og offentligheten skal være skueplassen for en avkristnet verden som preker umoral og vil rive Gud ut av menneskenes hjerter.

Vi vil rydde vegen for Kristus, for den kristne tro, den kristne lov, den kristne ånd, for Guds Kirke, Guds rike. Vi vil holde vegen åpen for Gud og Guds rike til vårt folk og til vårt land.

Er det da ikke vår alles plikt å være med på denne manifestasjon? Hvorledes vil vi kunne bære Kristus videre til de kommende slekter, når vi ikke

NORGE—ROM ★ 1153—1953

800 år siden opprettelsen av den Norske Kirkeprovins

Av lektor Øistein Grieve Brodersen*

I. Innledning

Kirkebegrepet

Den Romersk-Katolske Kirkens første historie står skrevet i Det Nye Testamentet. Denne Kirken er samfunnet av dem som tror på Jesus Kristus som Guds enbårne Sønn og som godtar Hans lære.

«Du er Peter, og på denne klippe vil jeg bygge min Kirke og helvetes porter skal ikke vinne over den» (Matt. 16, 18 f.). Med disse ordene bestemmer Kristus at Peter skal lede Hans kirke her på jorden. Etter Herrens oppstandelse skjer selve overdragelsen til Peter av fullmakten til å lede Kirken. Denne overdragelsen skjer med Kristi ord: «Vokt mine lam! Vokt mine får!» (Joh. 21, 15 f.). Det mål Kirken skulle arbeide fram mot, ble også satt av Kristus selv da Han sa: «Gå ut og gjør alle folkeslag til mine disipler idet I døper dem i Faderens, Sønnens og Den Hellige Ånds navn.»

Ofte er det blitt hevdet at kirkebegrepet er noe som er kommet senere, noe som ikke eksisterer i aposteltiden. Om dette sier professor Molland i «De store religioner»: «Når vi så kommer til apostlenes kirketanker, har forskningen her lært oss at idéen om den ene, universelle kirke hos dem er det primære.»

Siden den spede begynnelse har Kirken utviklet seg gjennom tidene frem til det den er idag, verdens største religionssamfunn. Mange av dens ledende menn har sviktet sitt høye kall i tidens løp, mange har misbrukt den makt de hadde og mange holdt ikke sin sti ganske ren. Men det faktum at Kirken idag er mer livskraftig enn kanskje noen gang før, at den har greidd seg gjennom tidene til tross for alle angrep, kriger, revolusjoner og forfølgelser, tar mange som et bevis på dens guddommelige opprinnelse og guddommelige ledelse. En kjent romersk-katolsk forfatter sa en gang at han trodde Kirken var guddom-

med liv og sjel går inn for å hevde hans rettigheter, bekjenne vår tro på ham og vise ham offentlig vår troskap?

Når vi nå med bønn og sang ledsager Frelseren inn i hans verden, da må vi huske det ansvar som hviler på oss, huske hva vi skylder Gud og oss selv og våre etterkommere, huske at Gud vil realisere sine planer med menneskeheten gjennom oss. Og når vi så vender tilbake til kirken med prosessjonen, og Frelseren igjen tar bolig i sitt stille tabernakel, da må Kristi legems-prosesjon ingenlunde ta slutt i oss, men skride videre uten opphør. Den må bli fortsatt av oss alle som vil at Kristi ånd, fredens og kjærlighetens ånd, skal erobre verden.

Jac. Mangers.

melig fordi den etter hans mening ellers ikke ville ha levet i fjorten dager, så dårlig som den ofte var blitt ledet. (Se Toynbee: A Study of History, side 359.).

Men gjennom Kirkens historie ser man likevel at den har arbeidet seg fremover mot et bestemt mål. Av og til ser det ut til at dette mål har vært uklart eller kanskje glemt, men ser man på Kirkens historie i sammenheng, så vil man finne at den idag arbeider mot det samme mål som i den første tiden, det mål som Kristus gav Kirken.

De fullmakter som Kristus gav Kirken, blir overført videre til Kirken idag ved den apostoliske suksesjon. Det kirkelige embede hviler på den apostoliske etterfølgelse, idet de fullmakter apostlene fikk av Kristus fortsetter uavbrutt hos apostlenes etterfølgere. Apostlene viet sine nærmeste etterfølgere ved håndspåleggelse. Det har således vært en uavbrutt rekkefølge av håndspåleggelse fra apostlene til våre dagers katolske biskoper. Den apostoliske suksesjon består imidlertid ikke bare i dette ytre tegn, håndspåleggelsen, som fører bispefullmaktene videre, men den består også i den indre sammenheng med apostlenes Kirke. Sammenhengen med Peter og hans etterfølgere er nødvendig fordi Jesus Kristus ville at han (Peter) skulle være det fundament Kirken skulle bygges på.

Den universalkirkelige bevegelse

Efter en lengere forfallstid i den tidlige middelalder begynte et energisk reformarbeid innenfor Kirken med pave Klemens II (1046). Hovedpunktene i dette reformarbeid var kampen mot simoni og for gjeninnføring av det geistlige sølibat. En av dem som stod i spissen for denne reformbevegelse, var Hildebrand som ble pave i 1073 under navnet Gregor VII. Med denne pave kom det først riktig fart i sakene. På fastesyndoden i 1074 ble det vedtatt forordninger om prestenes sølibat og mot simoni. På den neste fastesyndode i 1075 ble ikke bare disse forordninger fornyet, men nå ble legmannsinvestitur (det betyr at biskoper (prester) blir innsatt i sitt embede av en legmann) helt forbudt. Siden kong Klodvigs tid var det etter hvert blitt vanlig at biskopene og prestene ble utnevnt av kongen eller keiseren. Biskopene ble på denne måten ofte betraktet som kongelige eller keiserlige embedsmenn. Siden Otto den stores tid var dessuten katedralene blitt overlatt store godser og de hadde fått store politiske rettig-

*) Den artikkelserie i fire avdelinger som her og i de følgende tre numre blir offentliggjort, utgjør det jubileumsskrift som lektor Øistein Grieve Brodersen, Tromsø, etter kirkelig oppdrag påtok seg å utarbeide. Ved villig imøtekommenhet har St. Olav fått tillatelse til all nå i artikkelform å presentere det overmåte interessante stoff for sine lesere.

heter. Men så lenge kongen (staten) hadde kontrollen over biskopvalget, hadde han også kontrollen over kirkegodset. Da paven nå utstedte forbud mot legmannsinvestitur, var det også slutt med kongens kontroll over bispevalg, og dermed mistet han (staten) kontrollen over kirkegodset, som i Tyskland utgjorde hovedmassen av riksgodset. Forbudet mot legmannsinvestitur førte da også nesten øyeblikkelig til kamp mellom pavestolen og den tyske keiseren. Som vi vet, måtte keiseren (Henrik IV) bøye seg i første omgang, men kampen mellom pave og keiser fortsatte enda i lang tid inntil det ble sluttet en overenskomst i 1122 (konkordatet i Worms). Dette konkordat var riktignok et kompromiss, men Kirken hadde i hvert fall oppnådd det vesentligste: Biskopene skulle velges av domkapitlene og utnevnes av paven eller etter pavelig oppdrag, og (som før naturligvis) vies av en biskop. I Tyskland skulle keiseren eller hans utsending være tilstede ved valget av biskop; derefter skulle biskopen motta regaliene (sceptret) av keiseren og endelig vies og motta bispering og stav av en biskop. I Italia skulle valgene foregå uten at kongen eller keiseren var tilstede.

Denne reformbevegelsen som bl. a. tok sikte på å løsrive Kirken i de forskjellige land fra staten (kongen, keiseren), kaller vi den gregorianske reformbevegelsen eller den universalkirkelige bevegelse. Ordet «katolsk» betyr «universell», og det har alltid vært Kirkens gudgitte bestemmelse at den skulle være universell. Den universalkirkelige idé var, som vi har nevnt før, det primære allerede hos apostlene, og når nå den nye universalkirkelige reformbevegelse satte inn med stor kraft ledet av paven, var det bare for å sette Kirken i stand til å følge sin bestemmelse, for å oppfylle Jesu Kristi misjonsbefaling. Dersom Kirkens menn (biskopene, prestene) er bundet av statsmakten, er dette en hindring for gjennomføringen av de universalkirkelige idéer. Statsmakten kan lett komme til å innskrenke Kirkens rettigheter, de rettigheter som Kirken må ha for å kunne gjennomføre sine idéer. Kampen mot legmannsinvestitur gikk altså ut på at bispesetene skulle besettes av menn som virkelig var «Kirkens menn», menn som for alvor ville gå inn for Kirkens universalisme.

Europa som en åndelig enhet innenfor Kirkens universale idé

Det var først i tiden etter Gregor VII at man kunne se de rike frukter som dette arbeid gav for Kirken. Det førte til at de vesteuropeiske nasjoner ble samlet til en kristen enhet, til en «Respublica Christiana» (kristen republikk). Det kunne her være interessant å se hva A. J. Toynbee sier i denne forbindelse. (Sitatene er hentet fra Trygve Widths oversettelse: «Historien i nytt lys».): «I dette foraktede og fremmede Roma lyktes det Hildebrand og hans efterfølgere å skape mesterverket blant alle vesterlandske institusjoner. De sikret pavenes Roma et rike som hadde sterkere tak på menneskehjertene enn Antonin'enes imperium, og som rent geografisk sett omfattet store deler av Vest-Europa bortenfor Rhinen og Donau, der Augusts og Mark Aurels legioner aldri hadde satt sin fot.

Disse pavenes erobringer skyldtes delvis forfatningen i selve den kristne republikk, hvis grenser paven drev på å utvide, for denne forfatningen fremkalte ikke fiendtlighet, men inngjød tillit. Og da den

åndelige makts overlegenhet overfor den verdslige var selve kardinalpunktet i denne konstitusjonelle lære, gjorde denne forfatningen enhetsbegrepet og enhetstanken til det dominerende, men uten dermed å berøve det halvvoxsne vesterlandske samfunn den frihet og elastisitet som er de uunnværlige betingelser for all vokster. Men grunnen til at flertallet av fyrstene og bystatene i den vestlige kristenhet den gang godtok pavenes overherredømme uten større protest, var nettopp at man på den tid ikke mistenkte paven for forsøk på å trenge inn på den verdslige makts område.

Slik som pavenes edderkoppsspinn ble vevd, samlet det uten tvang den middelalderlige vestlige kristenhet til en enhet, som var like gagnlig for de enkelte deler som for helheten.» (Så vidt A. J. Toynbee).

I tiden etter Gregor VII skapte Kirken en enhet i Europa. De universalkirkelige idéer vant en stor seir. Det var dette reformarbeid som gjorde at den europeiske kristenhet i tiden som kom, kunne skape det enestående verk som vi kaller høymiddelalderens kultur, det som vi alle sammen idag med stolthet regner med til vår vesterlandske kultur. Vi behøver i denne forbindelse bare å nevne slike ting som den middelalderens kirkekunst (gotikken) og middelalderens universiteter. Om de siste sier historikeren Etienne Gilson: «Man behøver bare å se på den intellektuelle aktivitet til de parisiske lærde på den tiden da deres nystiftede universitet hersket enerådende på filosofiens og teologiens område, for å forstå at den middelalderens tanke stod over nasjoner og raser.»

Teologisk sett var høymiddelalderen en fornufts tidsalder, og grunnlaget for de teologiske studier var logikken. Menneskene den gang hadde en felles tro og en felles filosofi eller livsanskuelse, og de hadde også en kunst som var klar og lett å fatte for alle. Sannheten var universell. Likevel finner professor ved Fordham University i De forente stater J. S. Hoffmann at høymiddelalderen var meget rikere på individualitet enn renessansetiden.

«Tross den ensartede religiøse troskap og den ensartede oppfatning av kristendommen, var der en høyst forbausende kulturell mangfoldighet. Tale, klær, skikker og kunst har aldri vært mindre konvensjonelle. Middelalderen var den klassiske tid for særpregede individer, og jeg forstår ikke at man kan stifte bekjentskap med middelalderens helgener eller endog besøke et museum for middelalderens antikviteter, uten å bli slått av dette faktum. Hver blomst i denne friske og yndige livets have hvor Frans av Assisi sang sine vers i takknemlig glede over Guds godhet og kjærlighet, kom jeg til å forstå var sprunget frem av den katolske kristendommens jordbunn,» sier professor Hoffmann i «The Road to Damascus».

Det er ikke så å forstå at vi her vil anbefale en tilbakevenden til middelalderen, eller at middelalderen er å foretrekke fremfor vår tid. Det vi vil her, er å peke på at middelalderen hadde åndelige verdier som vår tid har mistet; den var religiøst sett en enhet, mens vår tid er splittet opp i mange deler som har til dels motstridende interesser på det religiøse og åndelige område.

Norge trekkes inn i det universalkirkelige reformarbeid

Kardinal Nicolaus Brekespears reise til Norge og

800 års jubileet i Trondheim

25.-27. juli

Om mindre enn 2 måneder vil Den katolske kirkes feiring av 800-års jubileet for opprettelsen av Den norske kirkeprovins gå av stabelen. Alt settes inn på en verdig feiring, og alt vil bli gjort for at gjester fra fjern og nær sammen med et representativt antall katolikker fra hele Norges land skal få oppleve store og minnerike dager i den gamle erkebiskopby. Med erkebiskopen av Westminster, kardinal Griffin i spissen vil biskopene Suhr, Nelson og Cobben fra henholdsvis Danmark, Sverige og Norden være blant våre æresgjester, og Norges tre katolske Overhyrder være vårt høye vertskap. Alt tegner til at det vil bli en fullverdig manifestasjon omkring det Norvegia Catholica som både er vår arv, vår inspirasjon og vårt program.

For å samordne de hittidige forberedelser som lokalkomiteene av de tre St. Olavs-forbundene i Tromsø, Trondheim og Oslo har utført etter Overhyrdens retningslinjer, har Overhyrdene nå oppnevnt en Jubileumskomite med pastor *I. Hansteen Knudsen* som sin representantogkomitéens formann; *Wilfred Fiala* som St. Olavsforbundenes repr.; fru *Ingrid Straith-Solberg*, N.K.K.F.s repr.; *Kjell Ruyter*, Ungdomsforbundenes repr. og pater *S. Hünen* og *Kaare Krane* som komitéens kontaktmenn og representanter i henholdsvis Trondheim Apostoliske Vikariat og det Apostoliske Prefektur for Nord-Norge. Til komiteen som har sete i Oslo, er videre knyttet Alfred Taxt og André Bongard.

*

Jubileumskomiteen kan meddele at innkvarteringsmulighetene i Trondheim nå er sikret slik at tegningsfristen for deltagelse kan forlenges ytterligere, nemlig til primo juli. Dette av hensyn til de

mange som ikke har kunnet ta noen bestemmelse p.g.a. manglende oversikt over ferie- og reisemuligheter. Det sier seg selv at det vil komme både arrangører og deltagere til gode om flest mulig tegner seg snarest. Bl. a. vil en kunne gi nøyaktigere anvisninger og prisutregninger for oppholdet i Trondheim og valfarten til Stiklestad, etc.

For katolsk ungdom tilsluttet grupper, lag og forbund eller som på annen måte har kontakt med katolsk kirke- og foreningsliv, vil bli tilstillet et ekstraordinært reisesubsidium på 25 % for buss- og togreise (utenom 20 % moderasjonen fra Norges Statsbaner!) mot fremvisning av billett. Det presiseres at N.S.B.s gruppemoderasjon gjelder alle de togreisende med Trondheim som mål uansett avreisested og strekning.

Som en vil se annet sted i St. Olav er et eget jubileumsskrift under utgivelse, forfattet av lektor Ø. G. Brodersen, Tromsø. Det anbefales allerede til alles oppmerksomhet. Likedan forberedes en folder viet Jubileumsfestlighetene i Trondheim.

Det sier seg selv at jubileet åpner muligheter for feiring også i menighetene ellers i landet. Når vi ovenfor nevnte at «et representativt antall katolikker fra hele Norges land skal få oppleve store og minnerike dager i den gamle erkebiskopby», så var det nettopp for å understreke at våre Trondheimsfarere på en måte blir representanter for det store flertall som av uovervinnelige grunner ikke kan fare med, men som sikkert like inderlig ønsker å minnes de velgjerninger mot vårt folk som fulgte kardinal Nicolaus Brekespears verk for 800 år siden.

Videre gjelder disse tidligere kunngjorte meddelelser:

Innkvarteringen i Trondheim. I alt er sikret overnattingsmuligheter for ca. 160 deltagere, herav 50 plasser på Bispehaugens skole, basert på ungdom. De resterende sengeplasser er reservert på hoteller, studenthjem etc. og prisen pr overnatting pr. person varierer fra ca. kr. 6.— til ca. kr. 12.—. Dersom deltagerantallet skulle overskride ca. 160, kan privat innkvartering sikkert ordnes.

opprettelsen av den norske erkebispestolen i Nidaros i 1153 var et ledd i det universalkirkelige reformarbeid.

Den katolske Kirken var ikke gammel i Norge da Nicolaus Brekespear kom til landet. Bare 123 år var gått siden Olav den Hellige falt på Stiklestad og Kirken dermed fikk fast fot i Norge. Men på denne forholdsvis korte tiden hadde kristendommen allikevel fått tid til å festne seg slik at kardinalen fant den nødvendige kristne modenhet til at erkebispestolen kunne opprettes.

I 1153 var det bare gått ca. 50 år siden den nordiske erkebispestolen var blitt opprettet i Lund. Etter dr. Arne Odd Johnsen ble denne opprettet en gang i tiden mellom 1100 og 1104. Før denne tiden hadde Norge rent kirkelig sett stått under erkebispestolen Hamburg-Bremen. Opprettelsen av den norske erkebispestolen ser ut til å ha vært et ledd i pavestolens kamp mot den tyske keisermakt samtidig som den var et ledd i bestrebelsene for å utbre de universal-kirkelige idéene.

Striden mellom pavestolen og den tyske keiseren var nemlig ikke skrinlagt i og med konkordatet i Worms i 1122. Med støtte av den tyske keiseren og

også ofte av tyske biskoper var det flere ganger blitt utnevnt motpaver. Den siste motpaven var utnevnt så sent som i 1138.

Da keiser Konrad III døde i 1152 og Fredrik Barbarossa ble hans etterfølger, var dette noe som den pavelige kurie så på med en viss engstelse. Fredrik Barbarossa var alt på forhånd kjent som en sterk og selvrådig mann, og man fryktet for at det igjen kunne oppstå en slik situasjon at en motpave kunne bli oppnevnt. Det hadde også vist seg at kirkelig overhøyhet lett kunne føre til verdslig overhøyhet (Danmark—Tyskland), og ved derfor å løse de nordiske land og andre av Tysklands naboland ut som egne kirkeprovinser, ville dette kunne styrke den universelle Kirke og svekke den tyske keiserens og dermed eventuelle motpavers maktområde. Det at Nicolaus Brekespear kom uventet til Norge, og at det var kurien som tok initiativet til opprettelsen av erkebispestolen styrker antagelsen at kardinalens misjon var et ledd i denne politikk. Gregor VII hadde allerede begynt arbeidet med å utskille Norden som egen kirkeprovins for å svekke den tyske innflytelsen og bringe Norden i nærmere kontakt med Rom.

Metro akter å sette opp 2 reisemuligheter, den ene med jernbane og den annen med buss.

Jernbanereisen blir satt opp med avgang fra Oslo den 25. juli om aftenen med ankomst til Trondheim den følgende dag om morgenen, og avreise fra Trondheim den 27. juli om aftenen med ankomst til Oslo den 28. om morgenen. Denne reise er satt opp med henblikk på de deltagere som vil være til stede i Trondheim, men gjennomføre reisen på kortest mulig tid. Et begrenset antall soveplasser kan påregnes, og en finner det rimelig at disse i første rekke tildeles eldre deltagere. Det er tatt opp forhandling med Norges Statsbaner, Hovedstyret, angående muligheten for å sette til en, eventuelt flere seft sovevogner.

Det er innvilget gruppemoderasjon for togreisen dersom minst 50 personer melder seg. Legitimasjonen må da gå gjennom Metro. I så fall vil prisen for reisen Oslo—Trondheim—Oslo, 3. kl. uten sovevogn bli ca 90 kroner. Tillegg for sovevogn er kr. 12.— en vei.

Busstreisen vil bli gjennomført med avreise fra Oslo den 25. juli om morgenen med ankomst til Trondheim samme aften. Hjemreise fra Trondheim den 28. juli om morgenen, ankomst til Oslo samme dags aften. Reisen krever for bussturens vedkommende 4 reisedager inklusiv opphold i Trondheim.

Bussturen vil komme på ca. 80 kroner pr. person, alt avhenger av deltagerantallet. Det vil bli benyttet spesialbyggede turbusser med høyryggede stoler.

*

Alle forespørsler angående reise, innkvartering etc. rettes til Metro Trafikkselskap, Karl Johansgt. 31 (inng. Arbeidergt.).

PROGRAMMET I HOVEDTREKK

Lørdag 25. juli:

- Kl. 20.00: Mottagelse av Hans Eminense kardinal Bernard Griffin, erkebiskop av Westminster.
Velkomsthilsen ved biskop Johs. Rùth. Divisjonsmusikken spiller.

Søndag 26. juli:

- Kl. 10.15: Prosesjon til Høyskolen.
» 11.00: Pontifikalmesse i aulaen ved kardinal Griffin, preken av biskop dr. J. Mangers. Anledning til å bese Domkirken.
» 18.00: Jubileumsmøte i Høyskolens aula. Prolog. Kardinalen fremfører sin hilsen. Festtale av pater Finn D. Thorn, O.P. Orkestermusikk.
» 20.00: Festaften i Handelsstandens hus, med hilsmingstaler.

Mandag 27. juli:

- Kl. 7.30: Valfart til Stiklestad.
» 10.30: Prelatmesse; preken av biskop Rùth.
» 13.00: Stevne ved Olavs-støtten. Foredrag av dr.philos. Daniel Haakonsen.
» 18.00: Avslutningsgudstjeneste i St. Olavs kirke; preken av apostolisk prefekt Mgr. J. Wember.

VÅR MENING om film og filmfolk

Forretning mot kunst

Vi lever i overraskelsens verden. Filmfestivalen i Cannes 1953, som på forhånd var utropt til den religiøse filmkunsts festival framfor noen, sluttet med å bedekke den profane filmindustriens avgudsalter med blomster og smykker. Ikke en eneste film med kristen tendens eller vilje ble premiært. Et par av disse upremierte religiøse filmene vil imidlertid i nær framtid komme til Norge, og har krav på vår oppmerksomhet.

«BARABBAS» (svensk).

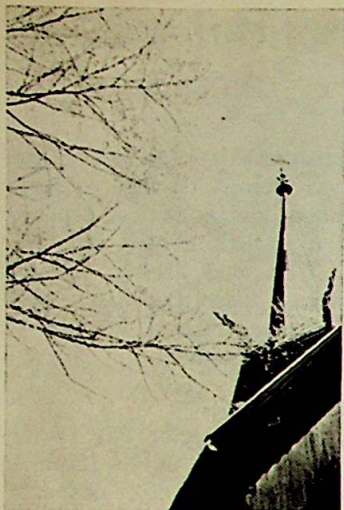
Filmen er regissert av Alf Sjöberg, etter Pär Lagerkvists kjente roman. Likesom i «Frøken Julie» forsøker Sjöberg her å oppheve tidskategorien, men etter ekspertenes mening har det ikke lyktes ham så godt denne gangen. Romanens hensikt er i Barabbas å framstille det moderne menneske, som gjerne vil tro, men ikke kan det, altså temaet: Barabbas den gang og i dag, du og jeg og vi alle, den evige kamp mellom lys og mørke i et menneskehjerte fylt til randen av god vilje. «Dagbladet»s utsendte medarbeider Arne Hestenes, som vel neppe kan beskyldes for kristne sympatier, skriver under overskriften «Svensk verdenssensasjon i Cannes» bl. a.: «I natt skulle en oppleve noe merkelig her i Cannes: Da teppet gikk ned for festivalens betydeligste film, «Barabbas» i Alf Sjöbergs regi etter Pär Lagerkvists roman, og den dødskjempende røver på korset hadde vendt sitt lidende ansikt mot det dype, skovede arr under det ene øyet mot mørket og ropt at han overga sin sjel til det, var applausen svakere enn man før har hørt den etter noen forestilling her. Men så er det vel det at man hyller ikke en gripende preken med samme løsløpne bifall som en munter sketsj. Det var kirkehøytid blant det gallakledte publikum etter filmen, som forresten fikk sin verdenspremière her.»

Den feterte radiokronikøren Carl Rico uttalte etter framvisningen: «Om 25—50 år vil en se tilbake på denne filmen som et klassisk mesterverk.» Men ved premieutdelingen skulle det altså vise seg at det var en dolk skjult i denne blomsterbuketten. «Barabbas» falt totalt igjennom, filmen forekom juryen «treg» og «lang», forretningshensynene gikk foran de kunstneriske hensyn. Den kjente filmjournalisten Jani Casanova i «Paris Match» er formodentlig inne på det riktige når han sier: «Det er fortvilet. Filmen var som en god vin, men den har man ikke utbytte av når man er beruset.»

H. W.

INTERNASJONAL KATOLSK FILMKONGRESS

Office catholique international du cinema som er den ledende katolske filmorganisasjon, holdt nylig en internasjonal kongress i Maltas hovedstad, Valetta, som for øvrig er øyas eneste by; der møtte 60 delegerte fra 23 forskjellige land. Kongressens tema var «Filmen og misjonen». Særlig oppmerksomhet vakte innleggene fra de indiske og afrikanske delegerte. De understreket meget sterkt de overordentlig store skadevirkningene av amerikanske og europeiske filmer i kulturelt tilbakevirkende misjonsområder. Disse filmer som gjerne har erotisk eller kriminelt innhold forgifter de innfødtes sinn. Skruppelløse forretningsfolk sørger for at disse filmer blir vist fram i de fjerneste urskogskinoer hvor de presenteres som åpenbaringer av hvit sivilisasjon og kultur. Skulle de sorte og gule folk en gang reise seg mot oss, fremholdt de delegerte fra disse trakter, er det disse filmer som har lagt grunnen til uroen. Kommunistene som har innsett virkningene av slike filmer, sender filmer av egen produksjon for å underminere de hvites posisjon.

Ungdomsforbundet

holder

vellykket

generalforsamling

Siden Norsk Katolsk Ungdomsforbund - Syd ble stiftet i 1947, har det i pinsehelgen hvert annet år avholdt sin generalforsamling innenfor rammen av et større ungdomsmøte, hittil med Bergen og Oslo som møtesteder. I år var den lagt til Porsgrunn med ca. 60 deltagere, og den var så vellykket i alle deler at redaktøren av rent lokalpatriotiske grunner kjenner seg inhabil til alene å meddele seg om inntrykkene. Vi betjener oss heller av en leder skrevet for ungdommens eget organ «Ignis» av redaktøren Helge Müller, idet vi samtidig anbefaler dette særdeles velredigerte månedsbladet til alle som vil følge vårt ungdomsarbeide på nært hold. Vi vet at mange savner et regelmessig ungdomsstoff i St. Olav og derfor lever i den tro at det har vært stille på ungdomsfronten årene etter krigen. Men å la et slikt inntrykk stå ukorrigert, ville være en grov urett overfor de grupper og lag og ledere som trofast og offervillig har helliget seg ungdomsarbeidet i disse årene, og systematisk, men møysommelig, forfølger en linje som er trukket opp etter Den katolske aksjons prøvede prinsipper.

Det er med dyp tilfredsstillelse en fastslår den gode ånd som besjeler vår ungdom når de møtes slik med hverandres problemer, gleder, skuffelser og nye forventninger, når to-års beretningen legges fram og et nytt to-års program trekkes opp. Med god ånd menes da saklighet, realistisk sans, ansvarsfølelse og kjærlighet til den tro som skal bære hele arbeidet. Ute det herligste pinsevær — men likevel var det om å gjøre å få flest mulige timer over forhandlingsbordet, ja selv på fjellskrenten utenfor Mikaels-hulen etter messen der 2. pinse-dag holdt man det gående til motorbåten hentet den siste pulje. Oppslutningen om gudstjenestene begge dager var også mannjevn og presis, til fromessen 1. dag der ungdomspresten forrettet, til høymessen og aftenandakten der *sokneprest Duin* — som ved messen i Mikaels-hulen 2. dag — forrettet.

Når derfor generalforsamlingen vedtok å henvende seg til «tidligere medlemmer av ungdomsgrupper - lag og forbund og andre interesserte i ungdomsarbeidets gang og utvikling» (under fellesbetegnelsen «Ungdomsforbundets venner») for å finne moralsk og økonomisk støtte for sitt arbeide, da mener vi at en slik henvendelse er fortjent en varm og spontant positiv mottagelse.

Som kjent har *Torfinn Juell* stått som forbundets formann i den siste to-årsperioden. Han var også den første formann etter stiftelsen i 1947. Etter en innsats som avkrever høyeste respekt og ikke nok kan takkes for, ba han seg, likesom viseformannen Johannes Bruce og styremedlemmene *Marili Wiscott* og *Lillemor Knudsen*, fritatt for gjenvalg. Til ny formann ble valgt *Kjell Ruyter* med følgende styre ved sin side: *Helge Müller* (v.formann), *Berit Barra* (sekr.), *Hans Taxt* (kasserer), *Solveig Lauwstad*; varamenn: *Henri Werring* og *Roselind Chorley* og revisorer *André Bongard* og *Finn Barra*.

Under stormende applaus ble *Øivinn Olafsen* innvotert som æresmedlem av Ungdomsforbundet for fremragende innsats i ungdomsarbeidet gjennom mange år.

ihk

Øverst: I kirkespirets tegn. Fotomontasjen: I øverste felt t.h. ser vi en pulje stiger i land under fjellveggen som fører til St. Mikaelshulen. Det foregår under livlig sang, og Progrunns-ungdommens leder Johs. Moens ansikt nederst i feltet lyser tilfreds. Helt t.v. kommenterer Knut Larsen, Oslo, Lederskolens problemer, mens dirigenten Johs. Bruce lytter betenkt. I midten utsnitt av den «solslikkende generalforsamling». — Nederste felt viser t.v. et frikvarter-bilde i prestegårdshaven i Porsgrunn. I midten: Lunsj i St. Josephs Hospitals nye instruksjons-stue. T.h.: Prestegården og kirken sett fra hospitalets forgård.

Hüller : Hvis jeg på stående fot skal nevne de to hyggeligste faste begivenheter for unge norske katolikker, så må jeg si: Lederskolen og generalforsamlingen. Ordet generalforsamling har knapt noen god klang i sin alminnelighet, vi vil gjerne forestille oss en bråte kjedelige faktorer som vi like gjerne kan sammenfatte under de to ordene: Tørt støv. Men hvis noen skulle ha en slik oppfatning om UF's generalforsamlinger, så vil jeg varmt anbefale vedkommende å sørge for å overvære en! Det er en lykkelig og inspirerende begivenhet og intet mindre.

Nå forutsetter en generalforsamling en mengde arbeid. Man kommer sammen i alvorlige hensikter. Man skal oppsummere og kritisere resultatene av to års virke, man skal legge planer for nytt arbeid, og som regel skal man foreta et skifte av styre. Ungdom fra mange kanter kommer sammen for å diskutere arbeidet, sette seg inn i hva som er gjort, og senere diskutere seg fram til enighet om nye ting. Det blir papir av det, referater, regnskaper, opptelling av stemmesedler. Administrasjon, økonomi. Jo, nok av bekymringer.

Likevel vil man ikke bekymre seg søvnløs, fordi en generalforsamling ikke er bare dette. Det er først og fremst et møte med likesinnede, med kamerater og trosfeller. Det er varme og gjensynsglede som preger det hele kameratskap, vilje og evne til samarbeid og forståelse. Og det bærer over med meget nærmernt arbeid.

Porsgrunn tok imot med åpne armer. Og som vi kom ramlende, fra alle kanter, over femti i tallet, så ble vi ærbødige over det stykke arbeid som var nedlagt i arrangementet. Porsgrunn har et meget lite lag, og en liten menighet. Desto mer imponerende var det alt sammen, hvor knirkefritt alt var ordnet, hvor perfekt hver detalj ble avviklet etter programmet. All honnør til pastor Duin, til ungdomslaget, til søstrene på hospitalet, til de gjestfrie innkvarteringsverter! Det var en god skole i effektivitet!

Distriktene og lagene var godt representert. Her var delegerte fra Bergen, Stavanger, Oslo, Fredrikstad, Tønsberg, Arendal, Drammen, samt en representant fra St. Olavs forbund, og ungdomspresten, pastor Ivar Hansteen Knudsen. Og foruten de delegerte kom mange gjester. Fredrikstad hadde like godt leid en buss og ankom 24 mann høy med pastor Anton Taxt i spissen.

Man kunne vanskelig tenke seg et bedre sted enn Porsgrunn til en generalforsamling i strålende vær. Vakker kirke og innbydende foreningslokale, vakre omgivelser. Det går nok an å bo i Porsgrunn!

Så satt man rundt forsamlingsbordet de mange formiddagstimer, mens solen stekte godt utenfor. Post etter post av programmet. Det var meget å diskutere, og altfor knapp tid til det. Vi ville heller aldri greidd det uten en slik glimrende dirigent som Johannes Bruce. Vi kom igjennom programmet. Og annen pinsedag gikk turen i buss og motorbåter til Mikaelshulen, en hule oppe i fjellveggen hvor det i middelalderen hadde vært kirke. Der ble lest messe, og det er tvilsomt om Credo noen gang har lydt stort mektigere i noen kirke i Norge —!

Det ble likevel tid til overs til å hygge seg. Fredrikstad imponerte stort med å oppføre et skuespill og med en glad sanger med gitar som fikk timene til å gå utilatelig fort.

Og så, før en riktig hadde vendt seg til samværet, så var det togtid og avskjed. Og det kan vel hende det ble litt vanskelig å tilpasse seg hverdagens krav med en gang. Men så var også femti ungdommer en opplevelse rikere, og stimulert til en innsats som nok kan komme til å merkes rundt i lagene.

Pave Pius XII's tale til «Katolsk Landsstævne» i Danmark

Holdt over Vatikanets radio til Det katolske landsstævne i København 1. pinsedag kl. 10.15.

Paven hilser Norden

Det er Oss en virkelig og oppriktig glede å kunne etterkomme den anmodning som Deres Overhyrde, — som vi setter så høyt og som Vi i dag har den glede å kunne tiltale som biskop av København — har fremmet overfor Oss, om å rette noen ord til Dere i anledning av det festlige Landsstævne og å meddele Dere Vår velsignelse.

Det er første gang at Petri etterfølger taler fra sitt sete i Rom til dere i Deres eget land. Ta da disse våre ord, som når dere ad eterens bølger, som uttrykk for og bevis på den faderlige omsorg og kjærlighet Kristi stedfortreder alltid har omfattet såvel Deres som de øvrige skandinaviske folk med.

Vår hilsen gjelder alle dere som i så store skarer fra Jylland og øyene er kommet sammen i hovedstaden, denne vakre og stolte by ved Øresund. Dere elsker Deres hjemstavn, og med god grunn, særpreget og yndefull som den er med sin harmoniske natur, det mangfoldige samspill mellom land og hav, den forfriskende avveksling mellom skog og sjø og fruktbare akre og med sin rike historie og gamle kultur. Måtte kongenes Konge, i hvis hånd folkeslagenes skjebne hviler, skjærme og beskytte Deres elskede fedreland og forlene det varig fred og stadig velgående!

Vår hilsen gjelder også Deres gjester fra den øvrige katolske verden, framforalt dem som fra Norge, Sverige og Finnland sammen med sine overhyrder, Våre ærverdige brødre, har kommet til stevnet, og ennvidere alle de katolikker rundt om i Skandinavia som, selv om de ikke personlig er til stede i dag, så dog i tankene er forenet med dere. Måtte de alle finne styrke ved Vårt ord og Deres fest i bevisstheten om at de ikke står alene og ikke behøver å føle seg ensomme og forlatte, men tvertimot at de er fullgyldige lemmer på den store, levende organisme som heter den katolske verdenskirkes kjærlighetssamfunn!

Fedrenes arv

Våre tanker kan i denne stund ikke unngå å søke tilbake til Deres fortid. Vi minnes de troens budbringere, først Willibrord og Ansgar, som vant Deres forfedre for Kristus og hans Kirke. Vi minnes de store skikkelser i Deres historie, hvis kirke er ensbetydende med en nasjonal storhetstid samtidig med en religiøs-kirkelig blomstring i Danmark. Vi nevner Knud den store og Knud den hellige, erkebiskop Absalon og Valdemarene, samt den uforlignelige dronning Margrethe, som side om side med den hellige Birgitta sikkert står som Skandinavias mest fremtredende kvinneskikkelse i Middelalderen.

Vi minnes også alle dem som på tidspunktet for den ulykksalige trosfaltning og i de følgende århundrer, gikk inn for Den katolske kirkes sak. La oss bare nevne en enkelt ved navn: Niels Steensen, som dere med rette har lov å være stolte av og som var stor både som naturforsker og ved sin uselviske selvpoffrelse for Kristi sak i De nordiske misjoner.

Men især vil vi dog minnes de prester, menn og kvinner innen ordensstanden og førende legfolk som i de siste hundre år siden Grunnloven ga Den katolske kirke fri bane, har vært med å gjenoppbygge det katolske liv i Deres land. Vi har grunn til å håpe at deres modige trosbekjennelse, deres ofte heltmodige eksempel, deres bønner og ofre må være med til å føre det katolske liv i Danmark fram til ny blomstring.

Dere har, elskede sønner og døtre, på Deres stevne sikkert drøftet såvel de bekymringer som de glade forhåpninger som besjeler dere og de oppgaver som stilles til dere. Og når Vi derfor skal tilføye et oppmuntrende og formanende ord, så la det være dette:

Opgavenes storhet

Vi ønsker dere først og fremst en levende bevissthet om Deres egen misjon. Noe av den takknemlige stolthet som den hellige Paul følte ved at Kristus hadde kalt ham til å være hans apostel, gjennombever de første kristnes tanker, tale og vandel. Likesom dere, slik var også de bare en liten flokk blant et overveldende flertall for hvem deres tro var ufattelig, ja endog kanskje sto som en dårskap (1. Kor. 1, 18—25). Men de var overbevisst om troens guddommelige kraft og har i virkeligheten, om enn gjennom harde kamper og blodige ofre, ført den fram til seier.

I hine begynnelsestider har Kirken utviklet og fullkommengjort seg som en levende organisme, og den kan ikke mere vende tilbake til sitt barndomsstadium. Men med sin trosånd forblir de første kristne alltid et forbilde, også for dere. Ei da også dere, likesom de, bevisstheten om at dere har noe helt stort å by dem som Gud er blitt en fremmed for, dem som tviler og søker: det sikre svar på de siste spørsmål, — som likevel ikke lar dem få fred og ro, — den sannhetens og nådens fulle rikdom, som Kristus har brakt oss, like til de underfulle mysterier om Eukaristien, opstandelsen og det evige liv.

Kun i forbigående skal nevnes de retningslinjer og den lære som den katolske verdensanskuelse frambyr også for en menneskelig, rettfærdig løsning av de rent økonomiske, sosiale og politiske problemer. Ingen kan med føye bebreide Kirken at den skulle ha sviktet på disse områder. For så vidt en regulering her er et moralsk anliggende, legger Kirken fram et omfattende, meget realistisk og fullgyldig program. Fullgyldig, fordi det trass i all sans for selve realitetene vil regulere menneskets liv ut fra det moment som alene er avgjørende, nemlig hensynet til vår siste og evige bestemmelse.

Alt dette er Deres eie. Vær glade for det. Men husk så til gjengjeld også på Deres forpliktelse til å bære disse høyeste verdier ut i verden og å vinne Deres medmennesker for dem.

Vilje til kristen dåd

Vi ønsker dere derfor for det annet en sterk vilje til kristen dåd, til et liv helt etter den katolske tro. Glem ikke at enhver ytring på det religiøs-kirkelige område — om det er en personlig handling eller en felles, organisk opptreden — som ikke tar hensyn til dette eneste avgjørende og som er uten kontakt med dette, er tomgang og før eller siden dømt til ufruktbarhet. Det er både sikkert og visst at et liv etter troen krever høymodighet og megen personlig

fasthet av dere. Men også på dette punkt bør de første kristnes eksempel aldri gi dere fred. For dem var det langt vanskeligere, ja menneskelig sett umulig å sette seg opp mot strømmen. Og dog satte de seg gjennom.

Dersom Vi skal gjøre dere oppmerksom på et spesielt livsmål, da må det være den fullkomne kristne familie: Familien, der grunnlaget er et rent ekte-skapelig liv etter Skaperens lov, der hustruen og moren er solen ved uselvisk hengivenhet og kjærlighet, der barna vokser opp i ufordervethet stolte av en far som viser dem vei ved sin Guds frykt, mønstergyldig oppfyllelse av sine kallsplikter og ved tro omsorg for sine egne. Familien, som den daglige felles bønn nedkaller Guds velsignelse over og som føler den fred som bare Kristus kan gi. Intet kostbarere vil dere, mine elskede sønner og døtre, være i stand til å skjenke Kirken og Deres folk enn den fullkomne kristne familie.

*

Måtte Deres pinsestevne få del i Pinsefestens nådefylde, og Helligånden besjele Deres ønsker og handlinger med sin ild og sin kraft. Måtte Maria, Jesu hellige mor, gjennom sin mektige forbønn hos sin guddommelige Sønn og vel sine gode råd også være Den stedseværende hjelps mor for dere på samme måte som hun i sin tid var det for apostlene og den unge Kirke.

Som pant på dette meddeler Vi da Deres overhyrder, og prester og alle andre, ordensfolk som legfolk som virker med dem i sjelesorg, skole og velgjørenhetsarbeide, ennvidere alle tilstedeværende så vel som alle Deres brødre og søstre i troen både i Danmark og i de øvrige nordiske land, av hele Vårt hjerte Den apostoliske velsignelse.

Og Vi vil slutte med den kristne hilsen på Deres eget vakre språk: «Lovet være Jesus Kristus.»

KATOLSK BISPEDØMME

manifestasjon i København

Umiddelbart innen det store Landsstævne tok til utsendte det Apostoliske Vikariat for Danmark meddelelsen om at en endring var skjedd i Den katolske kirkes organisasjon i landet. Hittil hadde den vært et Apostolisk Vikariat, dvs. et kirkelig administrasjonsområde direkte underlagt Paven, mens det fra nå av vil være å betrakte som et selvstendig bispedømme med sete i København og med den hittidige titularbiskop og apostoliske vikar biskop Th. Suhr som overhyrde og utnevnt biskop av København. Opphøyelsen til eget bispedømme medfører imidlertid ingen endring for Kirkens ytre styre og administrasjon i Danmark. Den gir på den annen side uttrykk for Vatikanets anerkjennelse av den stilling Kirken i Danmark gjennom vel hundre år, siden loven om fri religionsutøvelse kom, i organisk vekst har nådd fram til: en kirke med trygg hjemstavn i landet, preget av folkets lynne og kultur, en klerus og en ledelse som har vist seg Roms tillit verdig, en skare troende — fem ganger så mange som i Norge — med en dyp kjærlighet og hengivenhet til sin Kirke og en eksemplarisk ansvarsbevissthet innad som utad.

Vi lykkønsker av hjertet Kirken i Danmark med den nye kirkelige status og ber den avholdte Overhyrde, hans stab av medhjelpere og den samlede hjord å være forvisset om de norske trosfellers hengivenhet og beundring.

*

Da vi av plasshensyn ikke overkommer å referere det storstilede landsstevnet som Danmarks katolikker avvirket i København i Pinsen, vil vi henvise til «Katolsk Ugeblad» som med sitt nr. 23 for 7. juni utførlig både i bilde og tekst vil dekke stevnedagenes begivenheter («K. U.», St. Ansgars Forlag, Bredgade 67, Khvn.).

Her skal bare nevnes at stevnet overtraff de dristigste forventninger, selv hos de aldri tvilende. I nærvær av erkebiskopen av Köln, kardinal Frings, biskopene Mangers og Rüth fra Norge, Nelson og Cobben fra henholdsvis Sverige og Finnland, Gawlina (biskop for polakker i eksil), von Rudloff fra Osnabrück og Hanssen fra Roermond og en lang rekke danske og utenlandske geistlige, fremtredende representanter for danske og utenlandske legmanns-organisasjoner og tusener av katolikker fra hele Danmark, kunne biskop Th. Suhr fredag 22. mai gi startsignalet til et program som bl. a. omfattet følgende hovedposter: *Festmøtet i Idrætshuset, aftenmessen* i «Klosterhaven» i skinnende fakkellys, der den nye biskop av København forrettet for nærmere titusen forsamlede; lørdagens *barnemesser, barnematiné, interessemøte for voksne og festaften* i Odd Fellow-Palæet, arrangert av ungdommen, og *aftentilbedelsene* i 4 av hovedstadens kirker. På 1. Pinsedag nåddes klimaks i oppslutningen da kardinal Frings forrettet *pontifikal-messen* i Fredriksbergs Have på plenen nedenfor Slottet. Uforglemmelig var øyeblikket da Peterskirkens klokker ljomet fra høyttalerne og Den hellige fars stemme lød gjennom eteren. Hans gripende tale er gjengitt annetsteds i bladet, og ble lest umiddelbart etter på dansk av biskop Suhr. Ved messens *communio* var hele 20 prester med og utdelte Alterets sakrament til nærmere en femtepart av de 8—10 000 deltagere. — Blant de mange festmøter utover dagen nevner vi det store *avslutningsmøte*

Hosstående bilde fra åpningsmøtet i Idrætshuset viser i første rekke fra høyre: Father Pontifex (Engl.), biskopene von Rudloff, Nelson, Mangers, Suhr, kardinal Frings, biskopene Gawlina, Cobben, Hanssen og Rüth.

for barna i Odd Fellow-Palæet, der Fatima-filmen ble fremvist og biskop Mangers holdt talen til barna. Om aftenen var det *festavslutningsmøte* i K.B.-hallen med prolog, taler — bl. a. av kardinal Frings — fellessang, kor og orkester og avslutning ved biskop Suhr.

Litteraturanmeldelser

Dr. teol. J. van der Burg: *Bønnen for de avdøde*. 44 s. St. Olavs Forlag.

Denne lille publikasjonen består av to avsnitt: en liten avhandling om bønner for avdøde, dens evangeliske og dogmatiske grunnlag og denne bønnens praksis i kirken gjennom århundrene. Det mest interessante og lærerike i dette avsnittet er unektelig samlingen av kirkefedrenes og enkelte ikke-katolikkers utsagn om bønner for de avdøde.

Det andre avsnittet gir hele kirkens begravelseritual *in extenso*, på norsk og latin. Det er litt vanskelig å avgjøre hva publikasjonens hensikt er, enten å utgi begravelseritualet med en noe lang innledning om bønner for de avdøde, eller å illustrere avhandlingen om bønner for de avdøde med hele begravelseritualet på norsk og latin. Noen kan kanskje være av den mening at begge deler er lite hensiktsmessig. Så pent oppsatt og trykt som begravelseritualet er i denne publikasjonen, synes det aktuelt å utgi ritualet i særtrykk. (Satsen skal visstnok eksistere enda.)

Ellers er det å si at sokneprest van der Burg med denne publikasjonen har tilføyd et aktuelt og anvendelig skrift til sine mange andre. *Bønnen for de avdøde* har enda ikke fått den plass den fortjener i vår typiske norsk-katolske bevissthet. Vi mangler her enda atskillig av ekte katolsk ånd. Det er noe vi prester til stadighet erfarer: folk har ikke akkurat for vane å la lese messer for sine avdøde kjære. Og messen er jo den bønner som mest av alle er egnet til å rekke våre avdøde en hjelpende hånd. En andektig lesning av sokneprest van der Burg's lille skrift vil uten tvil kunne bringe de avdøde nærmere våre hjerter i effektiv og hjelpsom kjærlighet.

Harald Taxt.

En livsglad helgen.

Ordet om at Kristus alltid vil være med sin Kirke har vist sin sannhet i de mange skjebnetimer Kirken har gjennomlevet. I det 16. århundre ble menneskene dradd mot et verdslig livssyn, som først og fremst ville regne med menneskelige og dennesidige verdier. Moralregler burde derfor lempes etter menneskenes og verdens krav, som ikke måtte være altfor høyspente og absolutte. I denne tid, da moralsk slapphet seg inn over menneskene, de være seg lege eller lærde, sto Kristus sin Kirke bi og sendte den hellige menn og kvinner, som med sitt liv vitnet om Guds virkelighet og Kirkens sannhet. Blant denne tids helgener rager Filip Neri meget høyt.

Filip Neri (1515—1593) ville få menneskene, midt i deres jag, å vende seg til Gud og Hans allmakt. Filip gikk ut i menneskevrimmelen og talte om Skaperen, som han også tjente i et oppofrende liv på Romas hospitaler blant syke og døende. «Legapostelen» Filip samlet om seg mennesker som han førte fram til bønn og offer-

UTLANDET:

VATIKANET

Pave Pius XII om Kirkens forhold til politikk.

Kirken er ikke en politisk makt som forfølger politiske mål med politiske midler, erklærte Pave Pius XII nylig under en audiens med representanter for utenlandske pressebyråer i Rom, representerende over 30 forskjellige nasjoner. «Kirken utøver en religiøs og moralsk makt, hvis beføyelser når nøyaktig så langt som dens religiøse og åndelige område rekker. Kirken står upartisk og uavhengig overfor de politiske makter. Den hellige stols mål som Den katolske kirkes høyeste autoritet ligger på det overnaturlige område, uttalte Paven videre. Men Kirken står midt i verden, og dens 425 millioner sønner og døtre tilhører vidt forskjellige nasjoner. Den hellige stol lar seg ikke innfange av noen bestemt maktgruppe, selv om denne påstand ustanselig fremsettes. Imidlertid kan det fra tid til annen inntreffe at Den hellige stol og en eller annen politisk makt treffes på samme bane. «Men hva utgangspunktet og målet for deres veier angår, så følger Kirken og dens overhode utelukkende sine egne lover.»

Kirken er imidlertid alltid rede til selv å formidle, hvor det dreier seg om menneskehetens vé og vel. Den har alltid selv under de alvorligste politiske stormer bevaret sin uavhengighet og upartiskhet. Kun den nøkterne, lidenskapsløse sannhet kan danne grunnlaget for freden, erklærte Paven, og henstillet til journalistene å være uforferdede fredsforkyndere og forsvarere av rettens sak i en tid hvor menneskeheten vakler mellom angst og spent forventning. *En åpen og ærlig meningsutveksling partene imellom er en uomgjengelig betingelse for at verdens stormakter kan komme hverandre nærmere.* «Vi kan i dag bare uttrykke håp om at man må nå så langt,» uttalte Den hellige far til slutt.

Nytt tidsskrift for kunst.

Vatikanets trykkeri har utgitt et nytt tidsskrift *Fede e Arte* (Tro og Kunst) — et internasjonalt tidsskrift for kristen kunst. I full overensstemmelse med Det hellige officiums instruksjoner for kristen kunst vil dette nye tidsskrift dra til felts mot alle degenererte former for kunstneriske produkter.

vilje. «Som magneten trekker jern til seg, trekker helgenen mennesker om seg og til Gud.» — Legapostelen Filip ble til presten Filip, som grunnla kongregasjonen «oratorianerne». Denne kongregasjonen manet menneskene til å dvele i sine lønnekamre og gi bønningen den plass den tilkommer i den kristnes liv. — Helgenen Filip tente glød i ungdommens hjertes, og han ble i utpreget grad en «ungdommens helgen».

Rev. James F. Cassidy har skrevet en liten, men høyst opplysende bok om Filip Neri, «Glad Man of God» (75 s., M. H. Gill and Son, Dublin, 1953). Han gir et klart nærbilde av denne helgen, som ungdom i vår tid og ungdom i middelalderen har følt seg tiltrukket av og også latt seg begeistre av. Father Cassidy vet også å understreke humoren til denne glade helgen, som en gang sang ydmykhetens pris i humorfylte vendinger, og som også sto for følgende muntre replikk til damer som spurte ham til råds om de kunne få gå på sko med høye heiler, eller om disse kunne være en hindring på deres vei til paradiset: «Pass bare på, unge damer, at dere ikke faller!»

Helge Røstad.

Diplomatiske forbindelser opprettes mellom Den hellige stol og Iran.

Det meldes at det vil bli opprettet diplomatiske forbindelser mellom Den hellige stol og Iran. Et internuntiaturn vil bli opprettet i Teheran og en iransk legasjon ved Den hellige stol. Dette er et skritt videre på veien mot etableringen av intimere forbindelse med de mohamedanske verden, et bemerkelsesverdige trekk i Vatikanets politikk under Pave Pius XII.

Bokskattene i Vatikanets bibliotek.

I flere hundre år var Vatikanets bibliotek en lukket borg. Det var Pave Leo XIII som åpnet både biblioteket og Det pavelige arkiv for den frie forskning.

Biblioteket teller i dag over en halv million trykte bøker, en verdensberømt samling på 60 000 håndskrifter, 100 000 tresnitt og stålstikk og over 7 000 inkunables, dvs. meget gamle trykte bøker. Der finnes originalhåndskrifter fra menneskehetens største ånder, verker som på grunn av deres sjeldenhet og vitenskapelige karakter er av uvurderlig verdi. De siste rester av biblioteket i Avignon finnes der, en enestående samling codices eller lovbøker, den eldste greske Bibel som er fra det 4. århundre, manuskripter av Vergil og Cicero, av Thomas fra Aquino, et eksemplar av Dante's «Guddommelige komedie» — for bare å nevne enkelte ting.

Pave Pius XI som i en periode var bibliotekets leder, sørget for å supplere samlingene, og gjorde ved å innføre de mest moderne systemer biblioteket til et mønsterbibliotek som trekker vitenskapsmenn fra hele verden til Vatikanet.

ENGLAND

Katolikk utnevnt til understatssekretær i Foreign Office.

Sir Ivone Kirkpatrick er utnevnt til understatssekretær i det britiske utenriksdepartement. Dermed har en katolikk igjen tiltrådt en ledende stilling i den britiske regjering.

FRANKRIKE

Tidligere krigsdeltagere til internasjonalt fredsmøte i Lourdes.

Forbundet av tidligere franske krigsdeltagere har innbudt tidligere krigsdeltagere fra alle land til et internasjonalt fredsmøte, som skal holdes i Lourdes i tiden fra den 3.—6. juli. Når Lourdes er valgt, skyldes det ikke bare at dette sted byr de beste betingelser for underbringelse av alle man venter vil ta imot innbydelsen, men i første rekke den omstendighet at dette sted står som et symbol for hensikten med møtet. Høytideligheten tar til med felles bønn for alle de falne. Under en høytidelig forsoningsakt vil deltagerne tilkjenne at de er beredt til å bygge opp en ny fremtid for seg og sine barn på folkeforsoningens grunn.

HOLLAND

Feiringen av 100 års jubileet for hierarkiets gjenreisning.

Feiringen av 100-års jubileet for hierarkiets gjenreisning i Holland tok til lørdag ettermiddag den 16. mai, da Pavens delegat til jubileet kardinal Joseph Ernest van Roey, ble motmatt ved Utrechts bygrense av byens sivile autoriteter. I det erkebiskopelige palé ved Maliebann ble kardinal-delegaten ønsket velkommen av det samlede nederlandske episkopat.

Den kirkelige mottagelse fant sted i katedralen, hvor også erkebiskopen av Utrecht, kardinal de Jong, var til stede. På grunn av sterkt nedsatt helbred kunne kardinal de Jong ikke overvære andre av jubileets høytideligheter.

Under mottagelsen i katedralen hadde det katolske legfolk fylt stadion i Utrecht. Festlighetene her tok til med at grupper fra alle deler av Holland marsjerte inn, iført de forskjellige landsdelers nasjonaldrakter, under sine faner. Så fulgte den høytidelige innmarsj av Statens og de kirkelige autoriteter. Først regjeringen med statsminister dr. Drees i spissen; deretter kardinal-legaten med kardinalene Frings fra Köln og Griffin fra Westminster på sin høyre og venstre side; så fulgte ridderne av Den hellige grav i sine hvite kapper og malteser-ridderne og etter dem 29 biskoper. Under dette inntog lot den 7 000 kg tunge Willibrordsklokke sin tunge malm lyde. Den er en gave fra de hollandske kato-

likker til byen Echternach i Luxembourg hvor den første erkebiskopen av Utrecht, den hellige *Willibrord*, er gravlagt; for anledningen var den hengt opp utenfor stadionporten for senere å overføres til Echternach. Øyeblikket etter svarte alle kirkeklokker i Utrecht og med dem alle kirkeklokkene i hele Holland. Under dette mektige brus og folkets jubel skred prosjonen fram over stadion; etter at deltagerne i prosjonen hadde inntatt sine plasser marsjerte katolsk ungdom i tette ledd inn for med ungdommelig begeistring å hyld Paven, episkopatet og regjeringen.

Velkomsttalen ble holdt av formannen for jubileumskomiteen, guvernøren for provinsen Limburg, dr. *F. Houben*. Deretter grep kardinal van Roey ordet. Kardinalen trakk en sammenligning mellom Kirkens stilling i Holland for hundre år siden og i dag og slo til slutt fast: «De 100 år som er gått har gitt et strålende bevis på at gjenreisningen av hierarkiet var en velsignelse, ikke bare for Kirken og de troende, men for hele det hollandske folk.»

Etter kardinalen talte biskopen av Haarlem, mgr. *Huibers*, på vegne av det hollandske episkopat: «Ser vi tilbake på de 100 år som er gått av Kirkens historie i Holland, ser vi tydelig en merkelig blanding av menneskelig svakhet og guddommelig kraft; kamp og uenighet i mange saker, urokelig enhet i vår tro på Guds ord og Hans hellige Kirke. Ydmykt erkjenner vi våre feil og svakheter, men desto inderligere jubler våre hjerter i takknemlig glede over Guds forsyn som trass i alt ondt alltid lar det gode triumfere. Vi takker Gud for historiens lærdommer. Vi vil dra nytte av dem i det nye hundreår som har tatt til i dag. Vår tillit til at Gud fortsatt vil hjelpe oss, bygger vi på tre grunner: for det første på det eukaristiske livs vidunderlige vekst, den hyppige kommunion, den tiltagende inderlighet i deltagelsen i det hellige offer, den voksende kjærlighet til liturgien; for det annet på den stadig økende kjærlighet til Guds hellige Mor som vil føre oss til Kristus. Og den tredje grunn er vår troskap til Paven. *Roms forskrifter er vår lov!*»

Gjennom høytalere talte så kardinal *de Jong*, de hollandske katolikkers urokkelige klippe og kompromissløse kjemper under de tunge okkupasjonsårene, til sine kjære barn: «Da mine legemlige krefter sviktet og tiden var kommet for meg til å tre inn i skyggen, følte jeg det meget tungt. Og i dag føler jeg det dobbelt tungt. Hvor gjerne hadde jeg vel ikke vært blant dere for å dele glæden med dere!»

Tusener av fakkelbærere hadde i mellomtiden marsjert inn på stadion hvor de dannet et mektig lysende kors. Og i lyset fra dette kors og under de troendes jubel forlot den pavelige legat etter å ha meddelt den pavelige velsignelsen, med følge stadion.

Søndag formiddag den 17. mai selebrerte kardinal-legaten pontifikalmesse på stadion. 70 prester utdelte den hellige kommunion til tusenvis av troende. Denne pontifikalmesse ble sendt ut ved televisjon.

Søndag ettermiddag var stadion igjen fylt til trengsel av troende for å se 2 600 skolebarn gi en fremstilling av Kirkens historie i de forløpne hundre år. Deretter samlet utsendinger fra Hollands 1 500 katolske kirkesogn seg. På vegne av alle overrakte soknepresten i Klundert, et av de sogn som ble særlig hardt rammet av flomkatastrofen, episkopatet de troendes æresgave, *et beløp på over 1 million gylden*, som episkopatet hadde bestemt skulle gå til en videre utbygging av det medisinske fakultet ved universitetet i Nijmegen.

Etter at koadjutor-erkebiskopen av Utrecht, dr. *Alfrink*, hadde takket for gaven, ble høytideligheten avsluttet med pontifikalandakt. Tusener av hvitklede barn strødde et blomsterteppes foran Det allerhelligste, mens stadions enorme masser full av hengivenhet sang: *Adoro te og Tantum ergo*. Og med et brusende *Te Deum laudamus* var jubileumsfeiringen til ende.

Hollandske prelater tildelt høye ordner i anledning 100 års jubileet.

I anledning høytideligholdelsen av 100 års jubileet for hierarkiets gjenreise i Holland har dronning *Juliana* tildelt en rekke prelater og fremtredende katolske legfolk høye ordner.

Hjelpe-erkebiskopen av Utrecht, dr. *Alfrink*, ble utnevnt til Storoffiser av Oranje-Nassau-ordenen. Biskop *Jan Olav Smit* som er domherre ved Peterskirken og kjent av mange norske katolikker fra sin tid som apostolisk vikar i Norge, ble utnevnt til kommandør av samme orden.

INDO-CHINA

Dødsdommer over prester og legfolk.

Like før de skulle henrettes, kunne en katolsk prest og sammen med ham 10 legfolk som av det kommunistiske Viet-Minh var dømt til døden, redde seg ved flukt. Ved ankomsten til Hanoi kunne de fortelle at et stort antall prester og mange troende er arrestert av kommunistene og sitter fengslet. I nær fremtid vil de bli dømt. Den apostoliske vikar i Vinh som er arrestert og dømt til døden, skal ennå ikke være henrettet.

ISRAEL

Ingen internasjonalisering av Jerusalem.

Israel kommer som hittil med all makt å motsette seg at Jerusalem blir gjort til en internasjonal sone, erklærte den israeltiske utenriksminister *Moshe Sharett* nylig under et besøk i Washington. Denne erklæring står i åpenbar strid med det vedtak som ble fattet av De forente nasjoner i 1947. Vatikanet har gjentatte ganger gitt uttrykk for at en internasjonalisering gir den eneste garanti for bevarelsen av de hellige steder og for beskyttelsen av kristne pilegrimer.

ITALIA

De forestående valg.

De italienske jesuitters mest ansette tidsskrift *Civiltà Cattolica* bringer i et av sine siste numre en betraktning med henblikk på de forestående valg.

De seneste innenrikspolitiske begivenheter har, fremholder artikkelens forfatter, jesuittpater *A. Brucculeri*, igjen gitt et alvorlig og manende bilde av den fare som det kommunistiske parti representerer. Ett er ganske klart: den fiende som vi som katolikker, italiener og demokrater må og skal bekjempe med all makt er kommunismen. Fra et hvilket som helst synspunkt man betrakter denne lære, er den for oss helt uantagelig: filosofisk sett er kommunismen ikke noe annet enn krass materialisme, religiøst sett er den en utløper av den ateistiske verdensanskuelse og fra et moralsk synspunkt er den en fullstendig fornektelse av enhver form for kristen etikk.

Forfatteren gir deretter — med utgangspunkt i Spanias, Mexicos og Russlands nyere historie — den marxistiske filosofis skjebnesvangre følger; den har styrtet millioner av mennesker i forderv, overgitt dem til bødene eller sendt dem direkte til slaveleire. Kommunisme er ensbetydende med kirkeforfølgelse, «folke»domstoler, utrensninger og torturerte ofres selvanklager! Pater Brucculeri slår til slutt fast:

«I dag står kampen til syvende og sist mellom Kristus og Barrabbas, mellom sannhet og løgn, mellom frihet og slaveri . . . En fremmed er sneket inn blant oss, en fremmed som med utopiske doktriner søker å dåre vårt folk for derved lettere å kunne undertrykke det. Vi er sikker på at den italienske velger vil by denne taktikk tross ved hjelp av stemmeseddelsens våpen!»

Kommunistiske angrep på biskoper.

De italienske kommunister har anklaget et par italienske biskoper for å ha krenket valgloven, fordi en del prester har advart de troende mot den kommunistiske fare.

«Det er helt åpenlyst,» skriver «*Osservatore Romano*» i sakens anledning, «at det her dreier seg om et snedig forsøk på å utelukke episkopatet og geistligheten. Man vil søke å få brakt dem til taushet nettopp på et område hvor det er så nødvendig at deres røst blir hørt.»

98 % av vielsene er kirkelige .

98 % av de ekteskap som ble inngått i 1952, fant sted ved kirkelig vielse. Tallet på sivile vigslar er gått sterkt tilbake, likeledes tallet på barn født utenfor ekteskap.

JUGOSLAVIA

Kardinal Stepinac syk.

Ryktene om at kardinal *Stepinac* er alvorlig syk, bekreftes nå av det katolske nyhetsbyrå CIP. Det meldes at kardinalen lider av en alvorlig lungesykdom som har antatt en alvorlig karakter. Kardinalen oppholder seg som kjent i siri fødeby Krasic, hvor han lever under streng bevoktning.

Det samme nyhetsbyrå melder videre at den nye religionsloven i Jugoslavia er ensbetydende med en fullstendig undertrykkelse av religionsfriheten. På et tidligere tidspunkt hadde hierarkiet fremsatt Kirkens krav: rett til katolske skoler, frihet til å gi religionsundervisning i skolene, fri ka-

tolsk presse samt avskaffelse av den obligatoriske borgerlige vielse. Staten har ikke gitt etter på et eneste punkt. For brudd på de nye lovbestemmelser er det fastsatt straffer på inntil 10 000 dinarer eller 15 dagers fengsel. På papiret anerkjennes retten til å drive presteseminarer, men i virkeligheten er seminarerne enten opphevet eller beslaglagt av Staten.

KOREA

Umoralske tilstander blant amerikanske tropper.

«Det er de umoralske tilstander i De forente stater som er årsaken til de umoralske tilstander blant våre tropper i Korea,» slo feltbiskopen *William Arnold* fast etter sin hjemkomst fra en inspeksjonsreise til Det fjerne østen. Amerikanerne burde bekymre seg litt mindre for Russland og mer for den moralske fordervelse i deres eget land, erklærte biskopen.

Mgr. Byrne avgått ved døden i kommunistisk fangeleir.

Mgr. *Quinlan* som nylig ble løslatt fra kommunistisk fangenskap i Korea, har kunnet avgi rapport om den skjebne som har rammet den apostoliske delegat i Korea, mgr. *Byrne*, som også ble tatt til fange under det overraskende angrep på Sør-Korea. Mgr. *Quinlan* forteller at mgr. *Byrne* pådro seg en alvorlig lungebetennelse under en dødsmarsj på 100 engelske mil til fangeleiren, der han døde allerede i november 1950.

POLEN

Retten er avskaffet, heter det i hierarkiets hyrdebrev.

De polske biskopers hyrdebrev til fasten som nå har funnet veien ut gjennom jernteppet, slår fast at utukt, lettsindighet og ringeakt for den personlige eiendomsrett er den verste svøpe i Polens offentlige liv. Årsaken til dette er, heter det i hyrdebrevet, innførelsen av det sovjet-russiske herrevælde i Polen. Det har ført til kaotiske tilstander på en rekke områder og brutt ned de moralske prinsipper. «Det eksisterer ikke lenger noen individuell rett til frihet, og kristendommens tusenårige tradisjon brytes ned,» erklærer biskopene. «Alt søkes erstattet med det materialistiske og ateistiske prinsipp som helt konsekvent fører til moralsk oppløsning, både i det offentlige liv og i den enkelte samfunnsborgers.» Og biskopene erklærer videre:

«Vi står overfor en helt ny krigsfare, og vi kan ikke gjenta ofte nok at geistligheten først og fremst må vie seg til de vesentligste oppgaver som arbeidet i skolen, prekenvirksomheten og skriftemålet. La oss søke å tjene alle samfunnsborgere. Uten hensyn til politisk innstilling formaner vi alle til å dra omsorg for at freden først og fremst kommer til å herske i vår egen sjel.»

SØR-AFRIKA

«Den romerske fare» — et kjært kalvinistisk tema.

Den katolske avis «Southern Cross» som utkommer i Sør-

Afrika, beskjeftiger seg i en artikkel med «Den romerske fare» slik den er fremstillet av en viss hr. *H. A. de Wet* i *Die Kerkbode* som er et ukeblad som utgis av den hollandsk-reformerte kirke i Sør-Afrika. De *Wet* fikk i 1949 i oppdrag av «De nasjonales partikongress» å studere «Den romerske fare». De krav dette kalvinistiske hjerte reiser er følgende:

1) Alle skoler, sykehus, waisenhus osv. skal direkte underlegges regjeringen og stilles under «protestantisk-kristelig» ledelse.

2) Prester, ordenssøstre, lærere og innvandrere av katolsk bekjennelse skal forbys innreise i landet.

3) Alle romersk-katolske prester, lærere og andre medlemmer av Den katolske kirke som angriper protestantene eller som forsøker å undergrave regjeringen og «vårt kristelige undervisningssystem» skal øyeblikkelig deporteres.

4) Ingen romersk «propaganda»-litteratur får innføres eller trykkes og bringes i sirkulasjon.

Kommentarer er i dette fall helt overflødig.

TYSKLAND

Kardinal Feltn i Berlin.

Erkebiskopen av Paris, kardinal *Maurice Feltin*, holdt nylig et foredrag i Berlin om den kristne fornyelsen i Frankrike. Blant de tilstedeværende så man sjefen for de franske stridskrefter i Tyskland, general *Noiret*, en rekke høye offiserer ved den franske garnison i Berlin og av tyskere prelat *Walter Adolph* der møtte som representant for Berlins biskop *Weskamm*, den regjerende borgermester *Ernst Reuter*, Forbundsrepublikkens representant i Berlin, dr. *Heinrich Vockel* og en rekke representanter for byens offentlige og kulturelle liv.

Antiklerikalismen som ennå ved begynnelsen av dette århundre tilføyet Kirken dype sår, har måtte vike plassen for en gjenreist respekt for Kirken i Frankrike, uttalte kardinalen. Den kirkelige fornyelse skjer ved en rekke forskjellige grupper, fremfor alt ved ungdommen og våre aktive legfolk. Samholdet blant prestene som under krigen igjen kom i direkte kontakt med de brede masser, de troendes fastholden ved de kirkelige tradisjoner, dogmenes ukrenkelighet — ingen religionserstatninger har kunnet overvinne dem — og prestenes bekjennermot i motstandsbevegelsen har ført til en «entente cordiale» mellom Stat og Kirke og til et hjertelig forhold mellom folk og klerus, fremholdt kardinalen under foredraget.

Kirken har gitt mer jord til nydyrking enn stat og kommuner tilsammen.

I bispedømmet Münster har Den katolske kirke til midten av 1952 gitt prosentvis mere jord til nydyrking enn statlige, kommunale og private instanser tilsammen. Dette kunne biskopen av Münster, dr. *Michael Keller*, slå fast på en foranstaltning som ble holdt i anledning av det første verk som nå er utført av den internasjonale jorddyrkingssorden som er grunnlagt av flamlenderen, pater *Werenfried van Straaten*.

OSLO

Blomster for alle anledninger

ANNIE VERA $\frac{1}{5}$

Karl Johansgt. 21 - OSLO

MARGARIN

Daglig Ny Margarinfabrikk $\frac{1}{5}$ Oslo

HERMAN H. RITTERS

ESKEFABRIKK

Chr. Kroghsgt. 30, Oslo

Tlf. 42 34 66

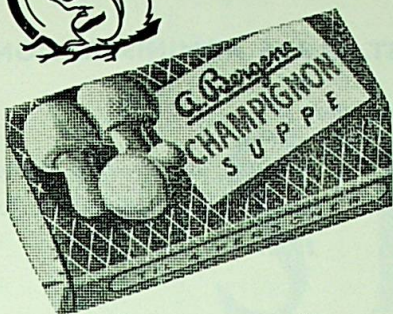
ILFORD
röntgenfilm

GERH. LUDVIGSEN RÖNTGEN
DRONNINGENSGT. 34 OSLO

BERGEN

SUPPE
som smaker -

alltid no' godt fra
A. Bergene

DRAMMEN

Hvis De ikke kan lese dette i 30 cm
avstand, bør De gå til øyene, for da
trenger De briller.

Optiker L. Eriksen A/S
Drammen.

ALT I BLOMSTER

VICTOR LAGERQUIST

Handelsgartneri. Tlf. 3095
Drammen

L. JAHN LARSEN

Elektrisk & Radio

PT. PEDERSEN & BERG A/S

Farvehandel - Kjemikalier
Parfumeri. Spør oss.

Etabl. 1883 Tlf. 2185
Drammen

C. H. PEDERSENS EFTF.

Bakeri - Konditori og Kaffe

Haugesgt. 3. Tlf. 2863
Drammen

KOLONIALFORRETNING

Tlf. 2659

J. Risting

O.r.sakfører

Rådhusgt. 21. V (heis)
Telf. 42 15 15

All slags
forsikring

ANTH. B NILSEN & CO's
ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

SYKEHUS - BOLIGER - ØKONOMIAVDELINGER

E. Thune-Larsens
ARKITEKTKONTOR

Dalsveien 33 - Slemdal - Oslo

Alt i såpe- og vaskeartikler

GARILLS AGENTUR - OSLO

GRØNLAND 4 - TELEFON 68 40 35, 68 45 87

Røntgen- og elektromedisinske apparater

PROTON NORSK RØNTGEN

FREDRIKSTAD

Engeset & Larsen
MANUFAKTUR EN GROS - EN DETALJ
FREDRIKSTAD

FREDRIKSTAD BLIK- &
METALVAREFABRIK

Andresen & Müller

Mek. Verksted - Blikkemballasje
og metallvarer av enhver slags -
Jernfat i alle størrelser og for et-
hvert øyemed - Isenkramartikler -
Elektrisk og Autogensveisning -
Stanseartikler

ALT I GLASS,
porselen og stentøy.
En detail

Fredrikstad Glassmagasin A/S

Etabl. 1869

HELENE ANDRESEN

Kjøtt- og pølsevarer

Fredrikstad
Tlf. 2031

C. HANSSSEN

Trykkeri - Bokbinderi

Protokollverksted - Linjeranstalt
Fredrikstad

Det er enda noen som ikke har
ordnet med sin kontingent.

Velkommen!

Paul Johannesen
DIPLOMOTIKER - URMAKER
FREDRIKSTAD

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 41 64 78 - 69 43 72

TEKNISK HUSHJELP A/S

Citypassasjen, Oslo

Tlf. 33 51 00

Elektriske artikler og
installasjoner

SØREN HANSSEN

Kolonialforretning

Langes gate 6 - Oslo

Telefon 33 77 34

I UNGDOMMEN VEIER
EN KRONE SA LITT,
I ALDERDOMMEN SAK-
NES DEN TITT —

«KLAR»

Fåes i banker over hele landet

Jens J. Andersen

OSLO - CENTRALBORD 68 34 00

Beste leverandør av

KJØTT-FLESK-PØLSEVARER

Melitta

KAFFETRAKTER

gir bedre og drøyere kaffe
Riktig formaling sparer kaffe

Føres i ledende kaffe- og
kjøkkenutstyrsforretninger

ST. OLAVS ADMINISTRASJON

anmoder

*høfligst om snarlig innbe-
taling av kontingenten for
1953.*

De som rester for 1952, må være
forberedt på stopp.

G. GALLIGANI

PRYD- OG BRUKSKUNST

OSLO

ERLING MOE

god-fisk

ØKONOM Centralopvarmning

Inneh.: Trygve A. Engh

Tlf. 42 51 33 - Oslo

Varme — Ventilasjon — Damp

Varmtvann — Olje — Stoker

Fyring — Kjelerep. — Ettersyn

MERK DEM

våre annonsører

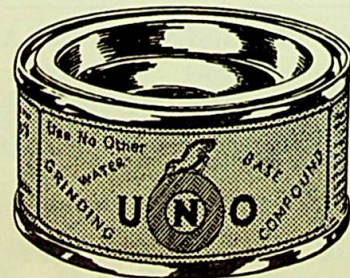
Johan Olsen & Sønner

Murmester og Entreprenørforretning

Kongensgt. 17 - Oslo

Etabl. 1896

Tlf. 42 99 90

Beste
og hurtigste
slipemiddel
for lager og
ventiler